

Wie krijgt de BOB?

De overheid mag geen verschil maken tussen oudere en jongere vrouwen als het gaat om preventief borstkanker-onderzoek (BOB staat hier voor Bevolkingsonderzoek Borstkanker). In deze kwestie spande het Clara Wichmann Fonds samen met drie vrouwen van 75+ een kort geding aan bij de Haagse rechtbank. En dat nog wel in de maand van de borstkanker!

De publiciteit was overweldigend; des te teleurstellender toen eind oktober

duidelijk werd dat het kort geding was verloren. Het oordeel van de rechter kwam er kort gezegd op neer dat hij vond dat er onvoldoende wetenschappelijke bewijzen voorhanden waren die aantonen dat vrouwen van boven de 75 niet een grotere kans hebben om aan een andere ziekte dan aan borstkanker te overlijden.

Maar zo gemakkelijk geeft het Clara Wichmann Fonds zich natuurlijk niet gewonnen. Na overleg met de advocaat, kwamen we tot de conclusie dat er

een goede juridische mogelijkheid ligt voor een hoger beroep. Er is namelijk wel degelijk wetenschappelijk bewijs dat veel oudere vrouwen onnodig aan borstkanker sterven. Daarbij komt dat de overheid meer dan tien jaar de tijd heeft gehad om de kwestie te onderzoeken, maar het heeft laten verslonzen. Het fonds heeft eind november de dagvaarding aan de Staat verstuurd. In 2008 zult u opnieuw veel horen over het hoger beroep in de 'BOB-zaak'!

"In 2003 stierven in Nederland 3361 vrouwen aan borstkanker, 39% van hen was ouder dan 75 jaar. Als ook 75+-vrouwen zouden worden opgeroepen voor het tweejarlijkse bevolkingsonderzoek, dan zou dat per jaar honderden levens kunnen schelen." Dit is de mening van Professor D. Van Bekkum, die zich zijn leven lang heeft toegelegd op kankeronderzoek en die deze rechtszaak van het fonds geïnitieerd en geweldig ondersteund heeft.

Beste donateurs: in 2007 waren we weer bijzonder blij met uw - vaak heel spontane - financiële bijdragen aan het fonds! Namens alle vrouwen voor wie we het doen: heel erg bedankt!

Aletta Jacobs en de SGP

'De geschiedenis herhaalt zichzelf'. Dat schoot me te binnen bij het lezen van de Herinneringen van Aletta Jacobs. Jacobs was in de negentiende eeuw de eerste vrouw die zich toegang verschaftte tot de medische opleiding van

door Hester Jansen
voorzitter
Proefprocessenfonds
Clara Wichmann

de Groninger Universiteit. Maar Jacobs speelde ook een cruciale rol in de strijd voor het vrouwenkiesrecht. Op dat vlak is een prachtige parallel te trekken met de SGP. In de negentiende eeuw stond nergens in de Grondwet dat vrouwen zich niet verkiesbaar mochten stellen; het was tot Aletta Jacobs eenvoudigweg door geen enkele vrouw geprobeerd. In 1883 probeerde Jacobs zich verkiesbaar te stellen, maar werd tegengehouden (en uitgelachen) door het gemeentebestuur van Amsterdam. Vier jaar later werd formeel in de Grondwet vastgelegd dat vrouwen werden uitgesloten van het kiesrecht. Maar dit codificeren van vrouwendiscriminatie druiste kennelijk tegen de tijdgeest in. De 'suffragettes' kwamen in actie en twintig jaar later werd het vrouwenkiesrecht tóch ingevoerd. Dezelfde sequentie van gebeurtenissen lijken we bijna honderd jaar later opnieuw waar te nemen, maar dan bij de SGP. In de jaren '80 van de twintigste eeuw werden enkele vrouwen lid van de SGP – er bestond toen immers nog geen verbod, maar het was niet gebruikelijk dat vrouwen dat recht opeisten. In 1997 probeerde de partij het tij te keren door vrouwendiscriminatie vast te leggen in de statuten. Pas toen mengde het Clara Wichmann Fonds zich in de strijd. Als we waarde toekennen aan historische parallellen zal dit voor de SGP het einde van hun 'vrouwenstandpunt' betekenen. Discriminatie is niet alleen verboden; als het tegen de tijdgeest indruist, kán het eenvoudig geen stand houden.

Zwanger, zelfstandig, en toch niet blut

Volgens Minister Donner van Sociale Zaken had het besluit he-le-maal niets met de rechtszaak van het Clara Wichmann Fonds te maken: begin september kondigde hij een nieuwe verlofregeling voor zwangere zelfstandigen aan. Het Clara Wichmann Fonds ging afgelopen zomer nog in hoger beroep tegen de Staat om zo'n regeling af te dwingen (een soortgelijke regeling was in 2004 afgeschaft). De rechtszaak werd verloren, maar onder druk van de juridische procedures, kondigde de Minister in september van dit jaar aan dat er vanaf 2008 opnieuw een uitkeringsregeling voor zwangere zelfstandigen zal komen. Goed nieuws voor de ondernemers, maar het zou onredelijk zijn dat alle vrouwen die tussen 2004 en 2008 zwanger waren, buiten de boot zouden vallen. Vandaar dat het Clara Wichmann Fonds het er niet bij laat zitten en naar de rechter stapt om ook voor deze circa 20.000 vrouwen met terugwerkende kracht een regeling af te dwingen. In 2008 meer nieuws hierover!

L A A T S T E N I E U W S

Gerechtshof: overheid móet ingrijpen bij SGP

De SGP discrimineert vrouwen doordat zij namens die partij geen politieke functies mogen bekleden. Dat is de strekking van het vonnis dat het Gerechtshof Den Haag op 20 december heeft uitgesproken. Het Clara Wichmann Fonds is erg blij met dit principiële en goed gefundeerde oordeel.

Het Hof in Den Haag heeft het vonnis van de rechtbank bekrachtigd dat de Staat onrechtmatig handelt door niet op te treden tegen de discriminatie van vrouwen door de SGP. Vrouwen kunnen sinds 2006 wel lid worden van de SGP, maar mogen zich nog altijd niet namens die partij verkiesbaar stellen. Het Hof verwijst onder meer naar de Grondwet, het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en naar het VN-Vrouwenverdrag als basis voor dit oordeel (het onderscheid dat de SGP tussen mannen en vrouwen maakt bij het passief kiesrecht is verboden op grond van artikel 1 Grondwet, artikel 7 aanhef en onder a en c Vrouwenverdrag, de artikelen 25 en 26 IVBPR en artikel 1 Twaalfde Protocol EVRM).

Het Hof vindt dan ook dat de Staat effectieve maatregelen moet nemen om deze discriminatie ongedaan te maken. De godsdienstvrijheid en vrijheid van vereniging dat door de SGP en de Staat worden niet wezenlijk aangetast als SGP-vrouwen ook het passief kiesrecht krijgen. Daarom weegt handhaving van het discriminatieverbod volgens het Hof het zwaarst.

In een andere juridische procedure had de Raad van State nog maar twee weken geleden bepaald dat de Staat niet onrechtmatig handelde en de subsidie aan de SGP moest hervatten. Het Hof constateert nu dat deze uitspraak alleen de subsidie betreft en de civiele rechter voor het overige niet bindt. Het is nu aan de Staat zelf om passende maatregelen te nemen om de discriminatie door de SGP ongedaan te maken. Deze maatregelen zullen in beginsel bestaan uit het tot stand brengen van nieuwe wetgeving. Het Hof gaat er vanuit dat de Staat hiertoe zal overgaan.

Clara Wichmann en de andere procespartijen zijn zeer blij met de uitspraak van het Hof waarin wederom is uitgemaakt dat de Staat de discriminatie door de SGP niet mag gedogen. Mede gezien de recente uitlatingen van Minister Plasterk in zijn interview met de Gay Krant heeft het Clara Wichmann Fonds er vertrouwen in dat de Staat spoedig zal overgaan tot het opstellen van de benodigde wetgeving.

Overleden: Elsbeth Boor

In het land van schikken en plooiën, van 'er samen wel uit komen', was de principiële voorvechtster van vrouwenrechten, Elsbeth Boor, een regelrechte verademing. Elsbeth overleed op 27 november na een korte, vreselijke ziekte.

Zij was iemand die de vrouwendiscriminatie door de SGP bepaald niet 'wegrelativeerde'. De ondergeschikte positie van vrouwen in de reformatorische partij was Elsbeth een doorn in het oog, zeker nadat de SGP in 1997 discriminatie van vrouwen opnam in zijn statuten. Dat verdroeg zich volgens Elsbeth volstrekt niet met het VN-Vrouwenverdrag, waarin expliciet staat dat de overheid geen vrouwendiscriminatie in het politieke domein mag tolereren. De Nederlandse Staat tolereerde discriminatie wél en dat kwam de SGP duur te staan. De partijsubsidie moest in 2005 onmiddellijk worden stopgezet. De uitvaart van Elsbeth Boor vond in dezelfde week plaats als de uitspraak waarmee de Raad van State de SGP weer subsidie toekeende: een wrange samenvoeging van omstandigheden.

Elsbeth is van grote invloed geweest op de Nederlandse vrouwenbeweging en zal door veel mensen gemist worden.

*Uw nieuwjaars- of andere donaties
blijven als altijd van harte welkom op
postbanknummer 64 34 64
ten name van het
Proefprocessenfonds Clara Wichmann
in Amsterdam*

CONTACTGEGEVENS

T 020 668 4069

F 020 668 4371

postbus 93639 1090 EC Amsterdam

info@clara-wichmann.nl

www.clara-wichmann.nl

postbank 64 34 64